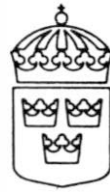

Motion till riksdagen

1987/88:Bo243

av Agne Hansson m. fl. (c)

om ökad kvalitet i byggandet och bättre boendemiljö

Mot.
1987/88
Bo243-246

Bostadens ökade betydelse

Flera skäl talar för att bostaden kommer att betyda allt mer för oss i framtiden.

För det första kommer de äldre att med hjälp av olika insatser från samhället kunna bo kvar längre i sina lägenheter. Planeringen av äldreboendet har en klar sådan inriktning som i sig är positiv.

För det andra öppnar den tekniska utvecklingen möjligheter till ökat antal distansarbetsplatser. Regionalpolitiska som sysselsättningspolitiska skäl talar för att bostaden kommer att i större utsträckning också utgöra arbetsplats. Det finns forskare som anger att man omkring år 2000 kommer att ha en miljon människor sysselsatta med distansarbeten.

Den tredje anledningen till bostadens ökade betydelse är en fortsatt ökning av fritiden. Debatten om sextimmars arbetsdag är aktuell. Fler barnfamiljer önskar mer tid för sina barn. Detta talar för att fritiden även i fortsättningen kommer att öka.

Sjuka hus

Samtidigt med att utvecklingen pekar mot att allt fler kommer att vistas större delen av sin tid i sina bostäder kommer larmrapporterna allt tätare om dåliga bostäder. Radonproblemet växer. Antalet fukt- och mögelskadade hus ökar. Felaktig isolering och bristfälliga ventilationssystem ger dålig luft, försämrar inomhusklimatet och gör allt fler bostäder osunda.

Vad som nu sagts talar för att större uppmärksamhet måste ägnas åt miljöfrågorna i samband med boendet. En sund bostad i en god miljö är av utomordentlig betydelse för människornas livskvalitet.

Ökad byggverksamhet

Problemen med de sjuka husen och bristerna i miljonprogrammet kräver betydande upprustningsinsatser för framtiden. Den accentuerade bostadsbristen ger belägg för ett klart ökat behov av nyproduktion av lägenheter.

Vi står således inför en ny byggvåg. Det vore förödande att i ett sådant läge återigen begå samma misstag som gjordes när miljonprogrammet startade. Då sattes ett snävt kvantitetstänkande framför kvaliteten i det som byggdes. Det är mycket av den socialdemokratiska filosofin då som gett oss dagens problem med de dåliga husen.

Vi menar att det nu är hög tid att gå på offensiven för ökat kvalitetsbyggande och för en bättre boendemiljö. Dessa för livskvaliteten för varje människa så viktiga boendemiljöfrågor måste fram i rampljuset.

Om vi inte snabbt lyckas med att föra in ökade kvalitets- och miljökrav i byggandet kommer koncentrations- och flyttlasspolitiken på nytt att frammana ett kvantitetstänkande framför kvalitet som innebär fortsatt dåliga boendemiljöer och en orimlig bostadssituation för allt fler människor i vårt land.

Det måste vara en angelägenhet för alla att deltaga i en process som leder oss bort från allt fler sjuka hus. En process som för oss till ett sunt och trivsamt boende. Ett ökat kvalitetstänkande måste prägla alla bostadspolitiska beslut och genomsyra hela bostadssektorn. Regeringen och bostadsministern bör omgående inleda denna process med att samla ihop sig till ett åtgärdsprogram för ökad kvalitet i boendet. Ett sådant program måste bl. a. innehålla följande åtgärder:

- Det forsknings- och utvecklingsarbete för bättre boendemiljö med särskild inriktning på problemen i flerbostadsbebyggelse som riksdagen för snart två år sedan beslutade om måste omgående intensifieras i regeringkansliet. Ännu har inget resultat från det arbetet visats upp.
- Regeringen bör omgående se till att reglerna för stödet från skadenämnden för fukt- och mögelskadade hus justeras så att fler kan komma i åtnjutande av stödet. Under de två år nämnden varit i verksamhet har ytterst få småhusägare hittills fått hjälp.
- Kommunerna och fastighetsägarna bör stimuleras i arbetet med att bekämpa radonproblemet.
- Byggnormerna måste ges enklare och klarare utformning så att miljö- och kvalitetskraven sätts i förgrunden. Trots omfattande detaljreglering är normerna idag så oklara att ett byggande som eftersätter kvalitetskraven kan fortgå.
- De statliga lånebestämmelserna måste ändras och utformas så att de främjar ett gediget och miljöriktigt byggande. Det får inte som i dag vara möjligt att pressa sig under ett lånetak med ett projekt genom att pruta på kvalitet.
- En klar prioritering i lånesystemet måste ges åt att få fram byggnadstekniska lösningar som samtidigt är energibesparande och ger ett bra inomhusklimat.
- En helt fristående kontroll- och besiktningsorganisation liknande virkesmätares föreningens funktion inom skogs- och virkesbranschen bör byggas upp för byggandet.

Radon

Radonproblemet i våra bostäder utgör ett tilltagande hot för de boende. SSI har bedömt att mellan 300 och 3 000 lungcancerfall per år med ett mest sannolikt värde av 1 100 fall per år kan väntas i den svenska befolkningen på

grund av exponering för radonstrålning i bostäder. Det innebär att om 10 år kommer 11 000 människor i Sverige att dö i lungcancer om ingenting görs för att lösa radonproblemet. Det är enligt vår mening helt oacceptabelt.

Från den samlade expertis som bostadsutskottet hade samlat för närmare genomlysning av radonproblemen den 13 oktober 1987 ansågs risknivån så hög att åtgärder måste anses nödvändiga omgående.

Vidare framkom att förekomsten av radon fortfarande inte är kartlagd i sin helhet. Undersökningar ute i kommunerna är också mycket varierande. Planläggningen för att undvika nya radonhus måste anses klart otillfredsställande.

Samtidigt framkom att de åtgärder som måste vidtas inte är särskilt omfattande eller kostsamma. Vad som krävs utöver ett direkt ekonomiskt stöd för själva åtgärdsinsatsen i huset är utbildning, information och en systematisering av arbetet.

De radonlån som den centerledda regeringen införde kombinerat med ett 35%-bidrag avskaffades den 1 januari 1984. Från centerns sida har vi senast vid föregående riksmöte krävt att ett 50-procentigt bidrag införs för saneringsåtgärder mot radon. Förslaget har avvisats av riksdagsmajoriteten.

I årets budgetproposition föreslår bostadsministern att ett sådant bidrag införes. Det tycker vi är bra. Emellertid är förslaget för begränsat för att få den effekt som är nödvändig. Vi föreslår därför att den högre maxgränsen för åtgärderna höjs till 50 000 kr. Bidrag bör kunna lämnas med lägst 10 000 kr. och högst 25 000 kr. per hus.

Stor hänsyn måste tas till de boendes riskbedömning. För att minska de boendes oro för hälsoriskerna bör bidrag kunna utgå vid förhållandevis lägre halter än 400 Bq/m³.

Vi föreslår att gränsvärdet för erhållande av bidrag sätts till 200 Bq/m³.

Vi föreslår vidare att en systematisering av arbetet där kommunerna genomför en fullständig kartläggning av förekomsten av radon i bostäder genomförs. Kommunerna bör stimuleras till detta. Regeringen bör närmare utforma detaljerna för ett sådant samlat saneringsprogram mot radon i bostäder. 20 milj. kr. utöver vad regeringen anvisar bör anvisas för genomförande av ett sådant saneringsprogram.

Fukt- och mögelskadade hus

En anledning till att antalet ansökningar om stöd från fonden för fukt- och mögelskadade hus är så lågt är sannolikt att många upplever reglerna för stöd för restriktiva. Det är angeläget att alla som drabbats av dessa problem kan få stöd och hjälp. En åtgärd till förenkling som bör övervägas i det sammanhanget är att ompröva självriskens storlek. Regeringen bör också undersöka möjligheter till förenklingar så att handläggnings- och beslutstiden kan förkortas.

Med stöd av ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av ökad uppmärksamhet på inomhusmiljön i bostäderna,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forsknings- och utvecklingsarbetet för bättre boendemiljö i flerbostadshusen,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändringar av byggnormerna så att kvalitetskraven i byggandet bättre tillgodoses,

4. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändrade lånebestämmelser i linje med vad som anförts i motionen,

5. att riksdagen hos regeringen begär förslag till en kontroll- och besiktningsorganisation i enlighet med vad som anförts i motionen,

6. att riksdagen begär att regeringen närmare utarbetar regler för genomförande av program mot radon i bostäder i linje med vad som anförts i motionen,

7. att riksdagen fastställer den övre gränsen för bidrag till åtgärder för att sanera bostäder från radon till 25 000 kr. per hus,

8. att riksdagen beslutar att gränsvärdet för erhållande av bidrag för sanering av radon sätts till 200 Bq/m³,

9. att riksdagen till viss bostadsförbättringsverksamhet m. m. för budgetåret 1988/89 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 20 000 000 kr. ökat förslagsanslag om totalt 273 000 000 kr. att disponeras i enlighet med vad som anförts i motionen,

10. att riksdagen hos regeringen begär åtgärder så att reglerna för stöd från småhuskadenämnden ändras i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 26 januari 1988

Agne Hansson (c)

Birgitta Hambræus (c)

Ivar Franzén (c)

Rune Thorén (c)

Eva Rydén (c)